

Styrelsen for Patientsikkerhed
Islands Brygge 67
2300 København S

Høringssvar til: Sjur@stps.dk

EMNE:

”Bemærkninger til udkast til vejledning om ikke-terapeutisk omskæring af drenge.”

Dato: 21-10-2020

Høring over vejledning om ikke-terapeutisk omskæring af drenge

Sagsnr.: 2013556

Dok.nr.: 1417713

Sagsbeh.: ABP.DKETIK

Det Ethiske Råd takker for modtagelse af ovennævnte i høring.

I 2018 udkom Det Ethiske Råd med en udtalelse om rituel omskæring af drenge, der var foranlediget af en forespørgsel fra Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg.

Af udtalelsen fremgik synspunkter om hvorvidt rituel omskæring af drenge burde forbydes eller ej – og om hvorvidt den eksisterende omskæringspraksis kunne vurderes som etisk forkert eller som ikke værende etisk uforsvarlig i sig selv.

- Et flertal af rådets medlemmer var modstandere af den eksisterende omskæringspraksis og fandt den etisk forkert, mens et mindretal fandt, at den eksisterende omskæringspraksis ikke entydigt kunne vurderes som etisk uforsvarlig i sig selv.
- Et flertal af rådets medlemmer mente ikke, at rituel omskæring skulle forbydes, mens et mindretal ønskede et forbud mod rituel omskæring, indtil barnet selv var habil til at træffe beslutningen.

Rådet har haft lejlighed til at drøfte nærværende *Høring over vejledning om ikke-terapeutisk omskæring af drenge* samt Rådets tidligere *Udtalelse om rituel omskæring af drenge* på et ekstraordinært rådsmøde den 19. oktober 2020, og rådets nuværende medlemmer ønsker fortsat at henvise til det tidligere arbejde og de overordnede konklusioner i Det Ethiske Råds udtalelse af 2018.

16 medlemmer af rådet ønsker - uagtet deres respektive etiske holdninger til ikke-terapeutisk omskæring - at bidrage til høringssvaret. Formålet med besvarelsen er ikke at blåstemple ikke-terapeutisk omskæring af drenge. Præmissen for besvarelsen er, at ikke-terapeutisk omskæring af drenge aktuelt er lovligt, og formålet er derfor alene, at Det Etske Råd forholder sig til, at Styrelsen for Patientsikkerhed, med fremsendte udkast til vejledning i høring, arbejder mod en præcisering af, hvorledes omhu og samvittighedsfuldhed aktuelt fortolkes i forhold til de sundhedsfaglige forhold og i forhold til hvilke kompetencer der skal være til stede for at sikre patientsikkerheden for drenge i alderen 0-17 år i forbindelse med ikke-terapeutisk omskæring.

Ét medlem af rådet, som finder omskæring uetisk, ønsker ikke at bidrage til høringssvaret, i fald dette kan opfattes som en blåstempling af en rituel omskæringspraksis.

Rådets bemærkninger til høringen vil fremgå af det følgende.

Høringssvar

Først og fremmest noterer rådet sig, at der ikke er tale om ny lovgivning på området. Det fremgår, at fremsendte er en opdatering af den nugældende *Vejledning om omskæring af drenge nr. 9267 af 18. februar 2014*. Anført formål er, at gældende vejledning vedrørende ikke-terapeutisk omskæring af drenge på baggrund af de analyser og konklusioner, der er beskrevet i seneste notat - *Notat om ikke-terapeutisk omskæring af drenge af februar 2020, udarbejdet af Styrelsen for Patientsikkerhed* - bliver opdateret i tråd hermed.

Det Etske Råd finder generelt set, at en bestræbelse på at skabe større klarhed i forbindelse med udarbejdelse af regler og retningslinjer på sundhedsområdet, altid er nyttigt og vigtigt for såvel patienterne som for de sundhedspersonaler, som skal navigere i og virke under dem. Det er helt afgørende for patientsikkerheden, at rådets regulering og retningslinjer er forståelige og klare, således ansvaret og rammen er klar, og ingen går ud over hvad lovligt er.

Ad Omhu og samvittighedsfuldhed i forbindelse med delegation

Rådet bemærker, at der i den foreslåede vejledningstekst, er indføjjet et afsnit om lægens omhu og samvittighedsfuldhed i forbindelse med anvendelse af delegation. Da det er en kendt sag, at delegation ofte bliver benyttet i forbindelse med rituel omskæring, finder rådet det udmærket, for alles skyld, at afsnittets ordlyd tilkendegiver, at det er lægens ansvar, i kraft af lægens forpligtelse til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed efter autorisationslovens § 17, at den delegerede har fornødne og relevante kompetencer og erfaring til at udføre opgaven. Videre at tilsynsopgaven er indføjjet i vejledningens tekst, således der er fuldstændig klarhed omkring, at lægen ved ikke-terapeutisk omskæring, skal være tilstede under indgrebet, for at leve op til omhu og samvittighedsfuldhedsforpligtelsen.

Information og samtykke:

Det Etske Råd forholder sig til, at den aktuelle retstilstand er, at det er forældrene, som skal give det informerede samtykke på vegne af deres børn, og at nærværende vejledning er udarbejdet inden for lovens rammer. Det er i den kontekst at rådet bifalder at der er sket en skærpelse i afsnittet om information og samtykke, hvor der i anden linje er indføjet og derved præciseret, at det er *lægens ansvar at sikre*, at et informeret samtykke er indhentet fra begge forældre i tilfælde af fælles forældremyndighed. Videre at det i 2. afsnit fremgår, at indhentelsen skal ligge forud for indgrebet i tråd med sundhedslovens grundlæggende bestemmelser herom.

Ad journalføring

Afsnittet vedrørende journalføring er udvidet på en måde, hvor det nu tydeliggøres, at korrekt journalføring, ud fra et patientsikkerhedsmæssigt synspunkt, er en basal og grundlæggende forudsætning ved udøvelse af lægegeringen. Og rådet noterer sig, at vejledningen nu også præciserer, hvad lægen ved ikke-terapeutisk omskæring skal være særligt opmærksom på, ud over de krav der følger af nugældende journalføringsbekendtgørelse. Rådet finder det igen udmærket, når man ved udarbejdelse af regler og vejledninger, søger mod at skabe klarhed over området, for såvel sundhedspersonalerne som patienterne.

Ad Smertelindring og bedøvelse

Det Etske Råd er bekendt med, at der i forbindelse med udarbejdelse af vejledningen har været uenigheder blandt bidragere i arbejdsgruppen på visse felter, herunder uenigheder vedrørende smertelindring og sufficient bedøvelse af patienterne. Det Etske Råd finder det uheldigt, at de uenigheder ikke er blevet afklaret undervejs i forløbet med udarbejdelse af vejledningens indhold.

Med venlig hilsen

på Det Etske Råds vegne

Anne-Marie Gerdes
Formand